

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

28.05.2025

Vår ref:

2024/46821

Deres dato:

«RefDato»

Deres ref:

«Ref»

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Brage Sævarang, 32266607

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Oslofjorden - Asker kommune

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har ferdigbehandlet søknaden fra Asker kommune og Frogn kommune. Vi gir tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Indre Oslofjord i forbindelse med etablering av avløpsledning fra Skogsmoen til Bjerkås i Asker kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler vedtak om gebyr på kr 45 600 for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren viser til søknad mottatt 27.11.2024 fra Asker kommune og Frogn kommune, der det søkes om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Asker kommune, og tilleggsinformasjon mottatt 18.03.2025.

Sammendrag av søknad

Asker og Frogn kommune skal oppgradere kommunenes systemer for håndtering av avløpsvann. I den forbindelse skal det etableres nye sjøledninger mellom Åros og renseanlegget VEAS. Sjøledningen vil ha landtak ved Skogsborg og Bjerkås.

Åros renseanlegg i Asker kommune oppfyller ikke kravene til avløpsrensing. I tillegg har anlegget kapasitetsutfordringer som fører til utslipp av urensset avløpsvann i Åroselva og Oslofjorden. For å ivareta rensekravene har Asker kommune valgt å legge ned Åros renseanlegg og overføre avløpsvannet fra Åros til renseanlegget VEAS via sjøledninger.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Frogn kommune står i samme situasjon som Asker og planlegger også å legge ned sitt renseanlegg for å overføre avløpsvannet til VEAS. På grunn av store avstander fra Skipphelle i Frogn til VEAS skal Frogn kommune føre deres avløpsvann via ny pumpestasjon på Skogsborg i Asker kommune. Ledningstraseen fra Frogn til Asker er ikke inkludert i dette omsøkte tiltaket, men det skal klargjøres for denne ledningen ved landtaket på Skogsborg.

Det er nødvendig med mudring og utfylling i landtakene og i enkelte grunne områder (grunnere enn 6 m). Det vil også være behov for sprengning ved Skogsborg. For de delstrekene hvor ledningen er lagt ned i grøft må de tildekkes for stabiliserende formål. Det vil bli benyttet grove masser som pukk eller betongmadrasser for å beskytte ledningen. Det søkes om mudring av inntil 4 375 m³ masser over et område på opptil 4 300 m² og utfylling av inntil 4 100 m³ over et område på opptil 4 300 m². Total lengde på avløpsledning vil være på ca. 13 km.

Ledningen vil senkes ned ved bruk av betonglodd. Det kan være aktuelt å benytte pre-vektede rør (SESU) uten lodd på kortere strekninger. Enkelte strekninger der sjøledningen legges i bratte skråninger under sjø vil det være behov for å feste ledningene til fjell med bolter eller lignende.

Ny spillvannsledning legges på sjøbunnen innenfor Geitungholmen og Dyna naturreservat i Oslofjorden. Dispensasjon fra verneforskriften ble behandlet av oss i en egen sak, og gitt i brev av 09.01.2025.

Det er foreslått å tildekke de grove utfyllingsmassene ved Skogsborg og i Killingholmsundet med stedegent sediment for å redusere vedvarende sår i området og fremme rekolonisering av bløtbunn.

Høring

Statsforvalteren har sendt søknaden på høring i tidsperioden 16.07.2024 til 21.08.2024. Søknaden er også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider.

Vi har mottatt fem høringsuttalelser. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene og Asker kommune sine kommentarer til uttalelsene.

Oslofjordens Friluftsråd (OF) ser tiltaket som en komplisert avveining mellom positive og negative påvirkninger på miljøtilstanden i Oslofjorden. Gode renseanlegg som minimerer utslipp av nitrogen, fosfat og miljøgifter er et positivt tiltak. Fysiske forstyrrelser som ytterligere vil påvirke miljøtilstanden negativt må vurderes nøye før det eventuelt gis tillatelser. OF påpeker at det er viktig at utføringen av arbeidet foregår på en klok og skånsom måte for å ivareta livsmiljøet på land og sjø.

Dersom det blir gitt tillatelse oppfordrer OF at rådene som er gitt i rapportene må følges opp, suppleres og det må gjennomføres tilsyn. De oppfordrer også til å gjennomføre tiltak som forbedrer miljøtilstanden ytterligere og i tillegg restaurere naturen tilbake i områdene som påvirkes.

OF understreker viktigheten av å overholde tiltaksplanen med tanke på tidsperiode for gjennomføring. Arbeid må ikke gjennomføres fra februar til og med juli/august av hensyn til gyteperiode for torsk, smoltvandring og hekkeperiode for fugl. OF mener at det må stilles krav til doble siltgardiner for å hindre partikkelspredning og doble rørledninger for å hindre store lokale utslipp.

OF skriver at det er viktig at naturtypene og naturvernområdene som berøres følges opp før inngrep og etter inngrep, helst i flere år. De påpeker at det er viktig å utføre arbeidene svært skånsomt og det bør utarbeides en plan for restaurering av de ulike lokalitetene. OF ser helst at traseen legges

utenfor ålegressområdene, men anbefaler utplantning av ålegress dersom det ikke er mulig. Det er godt kjent at ålegressenger huser et rikt samfunn av marine arter med blant annet torsk, binder sedimenter, reduserer erosjon og stabiliserer gruntvannsområder. Engene er også viktige i klimasammenheng da de binder store mengder CO₂. OF ser det derfor som avgjørende å få restaurert ålegressengene etter inngrepene. OF understreker også at man må være obs på spredning av fremmede arter som stillehavsøsters.

OF ønsker at det ryddes opp miljøgifter i tiltaksområdene i en større strekning og presiserer at forurensede sedimenter leveres til godkjent mottak.

Asker kommune opplyser at det er gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse av VA-tekniske løsninger, hvor hensyn til ytre miljø også er ivarettatt. Analysen viser at det ikke er behov for doble rørledninger, blant annet med tanke på traseens plassering utenfor hovedfarleden. Å legge doble rørledninger ville også medført større naturinngrep og doblet behovet for rørmateriale.

Prosjektet har tilpasset gjennomføringen slik at det ikke utføres fysiske tiltak i landtakene i gyteperioden for kysttorsk. Videre tiltak i Dyna og Geitungholmen naturreservat følger gjeldende dispensasjonsvedtak fra Statsforvalteren, som innebærer at det ikke skal gjennomføres arbeid i verneområdene fra 15. mars til 15. august av hensyn til fuglelivet. De påpeker at et generelt forbud mot arbeider i sjø fra februar til august vil ha store praktiske og økonomiske konsekvenser for prosjektgjennomføringen. De ser det heller ikke som nødvendig, basert på konsekvensanalysen av naturmangfold og vannmiljø.

Asker kommune viser til at registrerte ålegresslokaliteter er hensyntatt i prosjekteringen slik at ledningstraseen hovedsakelig er lagt utenfor. Det er kun i et mindre område i nordlige Bestonbukta ved Skogsborg hvor traseen overlapper med ålegresssamfunn. I dette området ligger det allerede en nedgravd spillvannsledning som den nye ledningen skal kobles på. Det er derfor behov for noe graving for å få fram den eksisterende ledningen. Omfanget av påvirkningen på ålegress vil følges opp av marinbiolog i anleggsfase og restaurering utføres der det dokumenteres at ålegresset blir påvirket av tiltaket.

Utgangspunktet for søknaden til Statsforvalteren er at påkoblingspunktet forventes å ligge tilstrekkelig dypt, slik at den nye ledningen kan legges direkte på sjøbunnen uten behov for nedgraving. Kommunen er imidlertid åpen for å grave ledningene helt ned for å fremme restaurering av ålegress etter endt tiltak. En detaljplan for gjennomføringen kan utarbeides av marinbiolog og ettersendes Statsforvalteren før oppstart av arbeidene, og påfølgende dokumentasjon inkluderes i sluttrapporten.

Asker kommune svarer at det for inneværende prosjekt kan være aktuelt med overvåkning av eventuelle langsiktige påvirkninger på ålegrasssamfunn i Bestonbukta ved Skogsborg. De foreslår at det utføres konkrete for- og etterundersøkelser av dette området før og etter tilkobling til eksisterende ledning. Dersom arbeidene har skapt sår i eksisterende ålegresseng, må videre restaureringstiltak og overvåkning gjennomføres.

Kommunen viser til at opprydning av forurensning i sjø må følge prinsippet om at «forurenser betaler» og eventuelt pålegges av forurensningsmyndighetene til de aktørene det gjelder. Dette prosjektet skal kun håndtere forurensingen i tiltaksområdene og i tråd med vilkår fastsatt av Statsforvalteren.

Kommunen vil strebe etter å grave ned ledningene i landtakene og restaurere stedegen sjøbunn der dette er praktisk mulig for å unngå etablering av harde flater hvor stillehavsøsters trives.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus anbefaler sugemudring der ledningen skal graves ned, spesielt nær verneområdene. De ser metoden som mer skånsom mot miljøet da den reduserer spredning av partikler.

Naturvernforbundet påpeker at de normalt foretrekker å bruke stedegne masser for tildekking, og det bør vurderes å bruke masser som fremmer ålegress i størst mulig grad. Naturvernforbundet mener at det må gjennomføres innplanting av ålegress på tilsvarende areal som blir ødelagt.

Naturvernforbundet er bekymret for fastsittende alger i området og lurte på hvilke hensyn som vil bli tatt i forhold til nedslamming. De uttaler at det bør gjennomføres undersøkelser av gruntvannsområder langs ledningen før og etter tiltaket for å dokumentere effekter. Naturvernforbundet anmoder at hele området hvor ledningen legges bør følges opp med undersøkelser etter ledningen er lagt og hvert år etterpå i minst 3 år.

Asker kommune svarer at sugemudring er en skånsom metode for mudring av større områder med bløte sedimenter. For dette prosjektet påpeker de at valg av metode tilpasses bunnsubstratet i landtakene og skal være egnet for etablering av ledningsgrøfter innenfor begrensede arealer. Kommunen mener det ikke er hensiktsmessig å spesifisere en bestemt metode for å gi entreprenørene fleksibilitet til å velge den mest effektive og miljøvennlige løsningen.

Asker kommune svarer at i forbindelse med marin naturkartlegging i prosjektet er det observert tangbelter i fjæresonen i landtakene ved Skogsborg og VEAS. Kartleggingen viser at makroalgene i begge områdene er svært preget av nedslamming og tildekking av lurv. Arealbeslaget i fjæresonen er svært begrenset og skjer hovedsakelig i allerede etablerte pukkfylninger og menneskeskapte strukturer. De har vurdert de fysiske inngrepene i landtakene som ubetydelige for makroalgesamfunn. Kommunen anser at tiltakene vil ha en positiv effekt på miljømålene i vannforskriften ved å styrke innsatsen for bedre vannkvalitet. Kommunen påpeker videre at dette på sikt vil være gunstig for makroalgesamfunnene i Oslofjorden som helhet. På bakgrunn av denne vurderingen anser de overvåkning av negative virkninger på makroalger som nødvendig.

Asker kommune - avdeling natur, miljø og landbruk påpeker at det er avgjørende å minimere inngrep i naturtypene og beskytte artene som allerede er under sterkt press i Oslofjorden. De bemerker at siltandelen i sedimentene er høy, noe som øker risikoen for at partikkelbundet forurensning spres under anleggsarbeidet. For å redusere risikoen og for å beskytte ålegressengene langs traseen, bør det stilles krav om bruk av siltgardiner under mudrings- og utfyllingsarbeidet.

Asker kommune avdeling natur, miljø og landbruk mener det bør stilles krav om at massene som benyttes til tildekking dokumenteres som fri for forurensning før utlegging. Kommunen støtter også forslaget om tidsrestriksjoner for anleggsarbeidet. Ved å følge restriksjonene vil påvirkningen på sårbare arter og naturverdier reduseres.

Asker kommune påpeker at prosjektet vil forholde seg til fastsatte grenseverdier for turbiditet gjennom hele anleggsfasen. Kommunen mener det er mest hensiktsmessig at vedtaksmyndigheten stiller funksjonsbaserte krav om avbøtende tiltak fremfor å spesifisere konkrete metoder. Det er belyst i søknaden hvilke deler av tiltaksområdet som kan være egnet for bruk av siltgardin.

I søknaden er det foreslått gjenbruk av stedegen mudret masse over sjøledningen ved landtaket utenfor Skogsborg. Dette vil antageligvis utføres ved at mudret sediment lagres i ranker på sjøbunnen og skyves tilbake over ledning etter den er lagt ned. Kommunen har vurdert at miljøgevinstene ved gjenbruk vil være større enn miljøulempene. De er klar over at vanlig praksis kun tillater gjenbruk av sedimenter med påvist forurensning opptil tilstandsklasse 2 i veileder M-608. De etterlyser en mer stedsspesifikk vurdering av gjenbruk av masser. Eventuell gjenbruk av masser innenfor små områder som i inneværende prosjekt ikke vil medføre endret kjemisk tilstand i bunnssubstratet, da tilsvarende forurensning finnes i det hele undersøkte området rundt Skogsborg. Det er høy sannsynlighet for rekontaminering av tilførte rene masser over tid. I tillegg har deponering av oppgravde masser et eget miljøavtrykk i form av transport og arealbeslag som deponiene i seg selv utgjør. De påpeker også at det kan være utfordrende å finne rene erstatningsmasser med samme fysiske karakter som det lokale bunnssubstratet og vil ikke nødvendigvis være like godt tilpasset den lokale økologien. Tilførsel av nye masser vil innebære ytterligere fysiske inngrep andre steder hvor erstatningsmasser hentes ut.

Fiskeridirektoratet ser at torskens gyteperiode allerede er hensyntatt. Torsken i Oslofjorden er allerede på et historisk lavt nivå og perioden kan med fordel utvides til å gjelde januar-april for å inkludere hele torskens gyteperiode og ikke kun den mest intense delen. De påpeker også at det kan være behov for restriksjoner i bunnslåingsperioden. Fiskeridirektoratet er kjent med at Havforskningsinstituttet i en sak som omhandler Borg havn har frarådet tiltak som mudring, sprengning og deponering i eller nær gytefelt i perioden 1. januar til 15. juni.

Fiskeridirektoratet påpeker at ålegressets evne til å restituere seg etter inngrep er lav og negative konsekvenser for slike viktige ressursområder vil i neste omgang være negativt for biologisk mangfold og rekruttering til beskattbare artsbestander for fiskeriene i området. Torsken i Oslofjorden er som nevnt på et historisk lavt nivå og det er viktig at gjenværende ressursområder hensyntas så godt det lar seg gjøre. Direktoratet ber derfor om at det tas tilstrekkelig hensyn til ålegressforekomster, ved at arbeidene foregår så skånsomt som mulig.

Asker kommune ser at Fiskeridirektoratet foreslår restriksjonstid innen gytefelt for torsk til å inkludere januar. Asker kommune påpeker at mudring i Borg Havn er et mudringsprosjekt av en helt annen skala. Med unntak av arbeid i landtakene og i Killingholmsundet skal det kun legges en ny ledning på havbunnen og tiltaket er mindre forstyrrende enn prosjektet i Borg havn. Kommunen påpeker at Ingen mudring, sprenging eller utfylling i sjø gyteperioden til torsk fra 1. februar – 15. april vil ivareta hensyn til den mest intense perioden for gyting for torsk.

Katharina Elisabeth Solem uttaler at det er uansvarlig å legge avløpsrør i naturreservat og i indre Oslofjord. Tiltaket vil ødelegge natur og miljø i et sårbart område og hun er redd for at dette vil påvirke naturlivet i sjøen. Hun påpeker at kommunen må bruke penger på å legge avløpsrør på bakkenivå der det ikke vil gjøre skade med hensyn til hytteiere, bomiljø og naturlivet i sjøen.

Asker kommune påpeker at før prosjektet ble vedtatt, ble det vurdert alternative løsninger. Alternativene som ble vurdert var å bygge et nytt renseanlegg, utvide det eksisterende eller frakte avløpsvannet til VEAS. Valget falt på å transportere avløpsvannet til VEAS. Dersom denne transporten skulle foregått på land ville miljøpåvirkningen blitt betydelig større. Kommunen viser til at en landbasert løsning ville medført en lengre ledningstrase og flere pumpestasjoner. Konsekvensene av massetransport og naturinngrep, som sprengning og grøfteutgraving, ville vært langt mer omfattende. I tillegg ville energibehovet for drift av anlegget vært betydelig høyere. Sjøledning blir i hovedsak senket ned til sjøbunn, uten at det graves eller sprenges. Kommunen

vurderer derfor dette som den mest miljøvennlige metoden. Kommunen har valgt trasé slik at den berører natur og miljø i minst mulig grad, og arbeidet i sjøen planlegges utført vinterstid for å unngå å forstyrre naturmangfoldet.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden, må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

Legging av kabler/ledninger i sjø og vassdrag reguleres direkte av forurensningsloven § 7, jf. 8. Legging av kabler/ledninger er en form for midlertidig anleggsvirksomhet. "Vanlig forurensning" fra midlertidig anleggsvirksomhet er tillatt uten tillatelse, jf. forurensningsloven § 8 første ledd 3. Forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet som pga. art, omfang eller virkning ikke kan regnes som "vanlig forurensning", krever derimot tillatelse etter forurensningsloven § 11. Behandling etter forurensningsloven kan også gjelde dersom det er fare for skade som følge av forurensningen. Statsforvalteren vurderer at det omsøkte tiltaket i Oslofjorden medfører fare for forurensning, og tiltaket krever derfor tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeid som kan medføre forurensninger i sjø eller vassdrag, jf. rundskriv T-3/12.

Konsekvenser for naturmiljøet

Det følger av forvaltningsloven at vi skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. I saker som berører naturmangfold gjelder i tillegg prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 jf. § 7.

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Ved vurderingen av § 8 er det sentrale å finne ut *hvilket naturmangfold* som kan påvirkes av beslutningen, *hvilken tilstand dette*

naturmangfoldet har og hvilke effekter beslutningen vil ha på naturmangfoldet. Vurderingen av disse tre spørsmålene utgjør til sammen kunnskapsgrunnlaget.

I Miljødirektoratets Naturbase (2025) er det registrert flere naturtyper og arter av forvaltningsinteresse i tiltaksområdet.

Langs hele traséen er det registrert flere ulike fuglearter av forvaltningsinteresse. Det er viktig at arbeidene utføres utenfor sårbare perioder for fugleliv og på en måte som begrenser negativ påvirkning. Det settes derfor vilkår til at arbeidene ikke skal gjennomføres mellom 15. mars-15. juli ved områder som er viktige for fugler.

Ålegressenger er viktige nærings- og oppvekstområder for blant annet fisk, og hjelper til med å motvirke overgjødning og klimagassutslipp ved å ta opp næringsalter og CO₂ fra vannet. Ålegress tilfører også oksygen til sedimentet som gjør det mulig for andre arter å etablere seg der. Det er to ålegressamfunn av viktig verdi som vil påvirkes direkte ved legging av sjøledningen. Et ved Sætrepollen nordvest (BM00058812) og et ved Torvøya vest (BM00058811). Avløpsledningen skal kobles på eksisterende ledninger som ligger i ålegressengene, noe som vil innebære at ledningen legges direkte i engene langs to strekninger. Direkte fysiske tiltak er svært negativt for ålegress. Det er derfor viktig å gjennomføre avbøtende tiltak for å begrense de negative konsekvensene. Tiltaket vil redusere tilførselen av næringsstoffer til Indre Oslofjord og vil derfor også ha positiv påvirkning på naturmiljøet. Vi vurderer at ålegressengene vil påvirkes negativt under anleggsarbeidene, men at samfunnsnyttene av å legge sjøledning veier opp for de negative konsekvensene. Vi setter krav om at ålegressengene i tiltaksområdet skal overvåkes for å få oversikt over hvordan de påvirkes av anleggsarbeidene.

Videre er det to bløtbunnsområder av lokalt viktig verdi og et ålegressamfunn av viktig verdi ved Skogsborg som ikke blir direkte påvirket av tiltaket. Av bløtbunnsområdene i strandsonen er både Killingholmen vest (BM00044519) og Beston (BM00044518) vurdert til lokalt viktig verdi. Ålegressamfunnet ved Torvøya vest – nordlig del (BM00058810) er vurdert til viktig verdi. Vi vurderer at disse naturtypene ikke vil bli direkte negativt påvirket av anleggsarbeidene, men tiltakshaver skal likevel arbeide for å hindre at partikler sprer seg og medfører nedslamming av områdene.

Ved landtaket i Skogsborg er det behov for noe sprengning. Trykkbølger fra sprengningsarbeidene kan forårsake fysiske skader, stressreaksjoner og død hos organismer i tiltaksområdet. Det er svært viktig at sprengning utføres på en slik måte at de negative påvirkningene på naturtypene begrenses i størst mulig grad. Det stilles blant annet krav til at ladningene skal plasseres i fjellet og detoneres sekvensielt for å redusere styrken på trykkbølgene. Det skal detonerer en liten ladning i vannet før hovedladningen detonerer. Hensikten med dette er å skremme vekk fugler og fisk fra området.

Ved Åros er det registrert en rekke naturtyper:

- Bløtbunnsområdet i strandsonen av svært viktig verdi ved elvedeltaet til Åros (BM00044526).
- Ålegressamfunn av lokalt viktig verdi ved Årosdelta sør (BM00058803).
- Ålegressamfunn av lokalt viktig verdi ved Årosdelta nord (BM00058802).
- Ålegressamfunn av svært viktig verdi ved Åros brygge (BM00128093).
- Bløtbunnsområder i strandsonen ved Åros (BM00078145).
- Viktig bekkebekk av svært viktig verdi utløp til Åroselva (BN00121397).

Det fysiske tiltaket ved Åros vil innebære utfylling på utsiden av naturtypene. Det medfører derfor ikke et direkte inngrep, men utfyllingsarbeidene kan likevel føre til tilsamling av naturverdier.

Åroselva er blant annet svært viktig for anadrom laksefisk. Arbeider i sjø kan medføre forstyrrelser under vandringen til anadrom fisk og det må derfor tas spesielt hensyn i vandringsperiodene.

Videre langs ledningstraseen vil det være fare for tilslamming grunnet utfyllingsarbeider ved Demmekilen og Ramtom. Det vil kunne påvirke bløtbunnsområder i strandsonen av lokalt viktig verdi ved Demmekilen Ø. (BM00078147) og bløtbunnsområder i strandsonen av lokalt viktig verdi ved Ramtom (BM00044523).

I de områdene der det er absolutt nødvendig å grave i ålegressengene skal nedgravde sjøledninger tildekkes av stedegne masser av lignende karakter som dagens bunnmasser.

Verneområdene er ivaretatt gjennom eget vedtak om dispensasjon fra verneforskriften (09.01.2025). Arbeider i nærheten av verneområdene skal følge vilkårene i dispensasjonen fra verneformålet, blant annet med forbud mot arbeider 15. mars–15. august.

Tiltaket skal delvis skje i et nasjonalt viktig gytefelt for torsk (Gåsøyrenna). Området har både mye egg og stor tilbakeholdelse av egg. Det er også registrert et lokalt viktig gytefelt for torsk (Innsiden Gråøya) som har lite egg og noe tilbakeholdelse av egg. For å beskytte kysttorsk og på grunn av nærhet til gytefelt settes det krav om at arbeidene i sjø ikke må gjennomføres i perioden 1. februar–30. april i gyteområdene. Av hensyn smoltutvandring, oppvandring av anadrom fisk og nærhet til gyteområde for torsk skal arbeider ved utløpet til Åroselva ikke utføres i perioden 1. februar–15. juli med forbud mot døgndrift i perioden 15. september til 15. november. Skogsborg og Sætre har flere naturområder som er viktige oppvekst- og beiteområder for fugl og fisk. Det tillates derfor ikke arbeider i perioden 1. februar–15. juli. For å gi en realistisk gjennomføringsmulighet setter vi ulike tidsbegrensninger på ulike steder av strekningen der ledningen skal etableres.

Oppsummering av forbudsperioder for mudring, utfylling og sprengning er:

- Gyteområder for torsk: 1. februar til 30. april.
- Ved Åroselva: 1. februar til 15. juli og forbud mot døgndrift 15. september til 15. november.
- Ved Skogsborg og Sætre: 1. februar til 15. juli.

Stillehavsøster er en fremmed art som har etablert seg i Oslofjorden. Det må derfor etterstrebes å lage bunnforhold som i størst mulig grad hindrer ytterligere etablering av arten.

Kunnskapsgrunnlaget, jf. § 8, om artene som blir berørt ved tiltaket, er god. Vi vurderer at effekten av tiltaket på naturmangfoldet er kjent. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad. Formålet med § 10 er å se virkningen av det konkrete tiltaket i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Da får man sumvirkningen eller den samlede belastningen på naturmangfoldet. Oslofjorden er påvirket av mange tiltak. Den samlede belastningen etter § 10 anses derfor som stor. Vi vurderer likevel at negative effekter og belastningen av det aktuelle tiltaket kan begrenses gjennom avbøtende tiltak og vilkår stilt i tillatelsen. Forutsatt at tiltaket gjennomføres i tråd med dette, vurderer vi at det ikke vil skje betydelige skader på naturmangfoldet.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven. Tiltakshaver er også pliktig å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren mener at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er oppfylt.

Vurdering av forurensningspotensial

Fysiske tiltak i sjø som mudring, sprengning og utfylling kan medføre oppvirvling av sedimenter og nedslamming av omkringliggende områder. Arbeider på forurensset sjøbunn kan i tillegg medføre spredning av metaller og organiske miljøgifter.

Sedimentundersøkelser har påvist TBT i klasse 3-5 på alle stasjoner. Kobber er påvist i tilstandsklasse 4 i én prøve og sink er påvist i klasse 3 på to stasjoner. Det er påvist en rekke PAH-forbindelser ved alle prøvetakingsstasjonene. Høyeste konsentrasjon av PAH-forbindelser er påvist i klasse 4 og 5 ved småbåthavnen ved Sætre. Sedimentene har en høy andel av silt som gjør det sannsynlig at partikkelbundet forurensning vil spres ved mudring og utfylling. Ettersom det er påvist at sjøbunnen i tiltaksområdet er forurensset mener Statsforvalteren det er viktig at tiltakshaver gjennomfører avbøtende tiltak for å hindre partikkelspredning i vannmiljøet.

Det er opplyst om at det kan være vanskelig å etablere siltgardin langs traseen i Killingholmsundet av hensyn til båttrafikk. Det er registrert flere viktige naturtyper i området som er i fare for å påvirkes negativt av arbeidene. Det er spesielt viktig at naturtypene skånes mot tilslamming langs traseen. Vi vurderer derfor at det skal etableres en form for partikkelsperre ved alle mudre- og utfyllingsarbeidene som skal gjennomføres i sammenheng med tiltaket, selv om det er båttrafikk i området.

Det skal også gjennomføres turbiditetsmålinger under anleggsperioden når mudring og utfylling gjennomføres. Turbiditeten skal måles ved en stasjon som er direkte påvirket av anleggsarbeidet og ved en referansestasjon som ikke er påvirket. Hvis turbiditeten overskrider 10 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidet stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdi. Det tillates ikke mudring eller utfylling dersom turbiditetsmålerne er ute av drift.

I søknaden opplyses det at det kan bli aktuelt med sprengning. Vi stiller krav om at tiltakshaver benytter den sprengningsteknikken som gir minst trykkbølger i vannet og minst mulig bruk av sprengstoff. Det skal benyttes elektroniske tennsystemer for å redusere plastforsøpling. Eventuelt avfall fra sprengstoffet (sprengtråd, føringsrør og liknende) må samles opp. Det skal i tillegg vurderes om det er mulig å etablere en barriere rundt sprengningsarealet for å begrense trykkbølger. Vurderingen skal være skriftlig og forankret i den dokumenterte miljørisikovurderingen som tiltakshaver plikter å gjennomføre i henhold til punkt 3.1 i tillatelsen.

Vi vurderer at det er hensiktsmessig å tillate at masser som legges til side på bunnen i tilstandsklasse 1-3 i henhold til M-608/2016 kan gjenbrukes til å dekke over ledningen. Vi påpeker likevel at oppgravde masser fra sjø er å anse som et næringsavfall og må leveres til godkjent avfallsmottak eller nyttiggjøres i henhold til forurensningsloven § 32. Masser som tas på land eller lekter vil derfor omfattes av regelverket, og det tillates kun nyttiggjøring av masser i tilstandsklasse 1-2. Masser i tilstandsklasse 3-5 skal leveres til godkjent avfallsmottak og tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert. Farlig avfall må deklarerer gjennom www.avfallsdeklarerer.no.

Ved utfylling av masser i sjø skal det kun benyttes masser som ikke overskrider konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse 2 i henhold til M-608/2016. Det tillates ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Det tillates heller ikke å

bruke sprengsteinsmasser som inneholder plastarmering. Dersom det påtreffes plast eller annet avfall, skal dette sorteres fra og leveres til godkjent avfallsmottak.

Det må etableres rutiner for å fange opp eventuelt flytende avfall som oppstår i forbindelse med mudring, utfylling og sprengning. Oppsamlet avfall skal leveres til godkjent mottak.

Eventuell avvanning av mudrede masser kan medføre forurensning til vann. Dersom masser tas på land for avvanning, må tiltakshaver sikre at avrenning med utslipp til sjø skjer bak etablert partikkelsperre. Det tillates ikke avrenning med innhold av suspendert stoff på over 100 mg/l dersom vannet slippes tilbake til sjø. Tiltakshaver må derfor legge opp til prøvetaking og eventuell rensing av vannet dersom vannet skal slippes tilbake til sjø.

Statsforvalteren vurderer at de fastsatte vilkårene i tillatelsen vil sikre at forurensningen fra arbeidene holdes innenfor et akseptabelt nivå. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Vurdering etter vannforskriften

I vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Oslofjorden* (0101020601-C). Vann-Nett har vurdert økologisk tilstand som «moderat» grunnet blant annet moderat tilstand for planteplankton, oksygenkonsentrasjon og mengde fosfor. Den kjemiske tilstanden er vurdert som «dårlig» grunnet forhøyede konsentrasjonen av en rekke ulike forurensende stoffer i sedimenter og i biota, blant annet bly, kvikksølv, kadmium og PAH-forbindelser. Vannforekomsten er i størst grad påvirket av punktutslipp fra renseanlegg, småbåthavner, utslipp fra fritidsbåter, diffus avrenning fra byer/tettsteder og diffus forurenset sjøbunn.

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal derfor ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Mudring og utfylling vil påvirke vannmiljøet i resipienten. Graden av påvirkning avhenger blant annet av størrelsen på resipienten, tiltakets omfang og bruk av avbøtende tiltak. I denne saken vurderer vi at størrelsen på vannforekomsten og omfanget av tiltaket er av den grad at miljøtilstanden i vannforekomsten ikke vil bli vesentlig påvirket av arbeidene. Tiltaket vil kunne påvirke vannmiljøet lokalt i tiltaksområdet, men dette vil være av midlertidig karakter og vil ikke påvirke vannforekomsten som helhet gitt at avbøtende tiltak benyttes. Så fremt arbeidene gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vurderer vi at tiltaket ikke vil føre til varig forringelse av vannkvaliteten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene.

Samfunnsmessige forhold

I henhold til forurensningsloven § 11 femte ledd, skal de forurensningsmessige ulempene ved et tiltak sammenholdes med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. For tiltak som kan medføre forurensning eller skader på biologisk mangfold, vil samfunnsnyten av tiltaket være et relevant hensyn å vurdere, da dette vil kunne ha betydning for om tillatelse kan gis. Jo lavere samfunnsnyten er, desto lavere er terskelen for å avslå søknaden. Når samfunnsnyten av et tiltak er betydelig, så vil dette kunne veie opp for noen av de miljømessige ulempene som tiltaket vil medføre.

Hensikten med det omsøkte tiltaket er å etablere nye avløpsledninger for å oppgradere systemer for håndtering av avløpsvann. Et sentralt innsatsområde i «Helhetlig plan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv» er å redusere utslipp fra kommunalt avløp. Tiltaket vil redusere tilførselen av næringsstoffer til Oslofjorden. Sett i lys av dette vurderer Statsforvalteren at tiltaket har stor samfunnsnytte. Tiltaket vil forårsake forurensning, men dette er midlertidig og vil opphøre når arbeidene er ferdig. I tillegg vurderer vi at de forurensningsmessige ulempene begrenses som følge av vilkårene i tillatelsen. Vi vurderer at samfunnsnykten av tiltaket veier tyngre enn ulempene for naturmiljøet og de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket.

Forhold til plan

Tiltaket har rammetillatelse til etablering av sjøledninger fra Asker kommune gitt 14.03.2025 (kommunens arkivnummer 301/216/10).

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnykten overstiger de forurensningsmessige ulempene og ulempene for naturmiljøet knyttet til tiltaket. Statsforvalteren gir derfor tillatelse til Asker kommune og Frogn kommune til mudring og utfylling i Asker kommune. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Asker kommune og Frogn kommune tillatelse til mudring og utfylling i Oslofjorden i Asker kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper og ulemper for naturmiljøet ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om fastsettelse av gebyrsats for saksbehandlingen

Asker kommune skal betale gebyr for vår behandling av søknaden (jf. forurensningsforskriften § 39-3). Ut fra opplysningene som er gitt i søknaden, har vi foreløpig plassert saken i gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Saksbehandlingsgebyret i sats 6 er 45 600 kr. Grunnlaget for valg av gebyrsats er forventet ressursbruk hos Statsforvalteren i forbindelse med behandling av søknaden. Vi gjør oppmerksom på at vi kan endre gebyrsats, dersom saksbehandlingen medfører en annen ressursbruk enn forventet. Vi fatter endelig vedtak om gebyrsats og ettersender faktura når saken er ferdigbehandlet.

Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Brage Sævarang
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Sweco Norge AS			
OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD	Vaterlandsveien 23	3470	SLEMMESTAD
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus			
KATHARINA ELISABETH SOLEM	Frøtvedtstubben 8	3474	Åros
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN

Mottakerliste:

ASKER KOMMUNE	Katrineåsveien 20	3440	RØYKEN
FROGN KOMMUNE	Postboks 10	1441	DRØBAK

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Oslofjorden i Asker kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato til arbeidene er ferdigstilt, med følgende forbudsperioder mot mudring, utfylling og sprengning:

- Gyteområder for torsk: 1. februar til 30. april.
- Ved Åroselva: 1. februar til 15. juli og forbud mot døgndrift 15. september til 15. november.
- Ved Skogsborg og Sætre: 1. februar til 15. juli.

Bedriftsdata

Tiltakshaver: Asker kommune
Tiltakshavers adresse: Katrineåsveien 20, 3440 Røyken, Asker kommune
Org. nummer: 991535438
Tiltaksområde: Oslofjorden fra Åros til VEAS renseanlegg
NACE-kode og bransje: 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer: 2025.0195.T		
Tillatelse første gang gitt: 28.05.2025	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd: -	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg Seksjonssjef		Brage Sævarang rådgiver

Endringslogg

Endrings- nummer	Endringer av	Saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	28.05.2025	2024/46821	Tillatelsen ble gitt

Innhold

Endringslogg	2
1 Tillatelsens ramme	4
2 Generelle vilkår	4
2.1 Gjennomføring av tiltak	4
2.2 Sikring av tiltaksområdet	4
2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring	4
2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	5
2.5 Utslippsbegrensninger	5
2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	5
2.7 Endring av vilkår	5
2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	5
2.10 Internkontroll	6
2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	6
2.12 Tilsyn	6
3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	6
3.1 Miljørisikoanalyse	6
3.2 Forebyggende tiltak	6
3.3 Avvikshåndtering	7
3.4 Etablering av beredskap	7
3.5 Varsling av akutt forurensning	7
4 Mudring	7
4.1 Gjennomføring av mudring	7
4.2 Håndtering av mudrede masser	8
5 Sprengning	8
6 Utfylling	9
6.1 Gjennomføring av utfyllingen	9
6.2 Krav til utfyllingsmasser	9
7 Kontroll og overvåking	10
7.1 Kontroll- og overvåkingsprogram	10
7.2 Overvåking	10
7.3 Kvalitetssikring av målingene	10
8 Støy	11
9 Rapportering	11

1 Tillatelsens ramme

Det gis tillatelse til mudring, sprengning og utfylling i Oslofjorden i forbindelse med etablering av avløpsledning fra Åros til VEAS renseanlegg i Asker kommune.

Det gis tillatelse til mudring av inntil 4 375 m³ masser over et areal på inntil 4 300 m².

Tillatelsen gjelder også utfylling av inntil 4 100 m³ steinmasser over et areal på inntil 4 300 m².

Av hensyn til ål, anadrom fisk, viktige fuglearter og gyteområder for torsk tillates det ikke sprengning, mudring eller utfylling i Oslofjorden for følgende utvalgte områder og perioder:

- Gyteområder for torsk: 1. februar til 30. april.
- Ved utløpet til Åroselva: 1. februar til 15. juni og forbud mot døgndrift 15. september til 15. november.
- Ved Skogsborg og Sætre: 1. februar til 15. juli.

Det tillates ikke å gjennomføre mudring, sprengning eller utfylling av masser dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Tiltaket skal gjennomføres som beskrevet i søknaden og i henhold til reguleringsplanens bestemmelser.

Asker kommune (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at alle vilkår i denne tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 9. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt hvis utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning, eller annet er bestemt i tillatelsens punkt 3 til 9.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles, jf. vilkår 3.5.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Miljørisikovurderingen skal også inkludere en vurdering av behovet for etablering av barriere rundt sprengingsarealet for å begrense trykkbølger. Dersom det lar seg gjøre å etablere og drifte en barriere, skal den etableres.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvikshåndteres. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.4 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.5 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Mudring

4.1 Gjennomføring av mudring

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig, under rolige strøm- og vindforhold, og med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Dersom det påtreffes avfall, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres partikkelsperre i ytterkant av tiltaksområdet ved alle mudrearbeider. Partikkelsperre må dekke hele vannsøylen, og ved avslutning av tiltaket må partikkelsperre fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler.

Partikkelsperre skal etableres slik at den ikke fungerer som et vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer.

Det må gjennomføres turbiditetsmålinger ved alle mudrearbeider som gjennomføres i forbindelse med prosjektet.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 9. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 9. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.2 Håndtering av mudrede masser

Eventuell avvanning av mudrede masser må foregå slik at partikler ikke spres. Dersom det skulle bli aktuelt å avvanne mudrede masser, må vannet gjennomgå rensing før det eventuelt slippes tilbake til vannforekomsten. Mengden suspendert stoff i utslippsvannet skal ikke overstige 100 mg/l.

Det tillates å legge lokale masser i tilstandsklasse 1-3 til side på bunnen som kan brukes til å dekke til ledningen. Dersom massene tas på land eller lekter må massene håndteres i tråd med bestemmelsene i forurensningsloven § 32.

Mudrede masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene har blitt karakterisert. Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres i henhold til vilkår 9.

Mudrede masser som tas på lekter eller land er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent avfallsmottak som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32. Det tillates kun gjenbruk av masser i tilstandsklasse 1-2, jf. Miljødirektoratets veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). Dersom det skulle vise seg at muddermasser befinner seg i tilstandsklasse 3-5, skal massene leveres til godkjent avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklart gjennom www.avfallsdeklarerer.no.

5 Sprengning

Tiltakshaver skal benytte den sprengningsteknikken som gir minst trykkbølger i vannet og minst mulig bruk av sprengstoff.

Før oppstart av sprengningsarbeidene skal alt løst sediment fjernes fra fjellet. Ladningene skal plasseres i fjellet og detoneres sekvensielt for å redusere styrken på trykkbølgene.

For å skremme vekk fugler, fisk og/eller sjøpattedyr fra området skal det detoneres en liten ladning i vannet før hovedladningen detoneres.

Behov for etablering av barriere rundt sprengingsarealet for å begrense trykkbølger skal vurderes, jf. vilkår 3.1 tredje ledd.

Det skal benyttes elektroniske tennsystemer for å redusere plastforsøpling. Eventuelt avfall fra sprengstoffet (fôringsrør og liknende) skal samles opp. Det må etableres skriftlige rutiner for oppsamling av avfall som flyter i sjøen.

Mengder og tidspunkt for sprengning samt sprengningsdybde og sprengningssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 9. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 9. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

6 Utfylling

6.1 Gjennomføring av utfyllingen

Utfylling av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres partikkelsperre i ytterkant av tiltaksområdet ved alle utfyllingsarbeider. Partikkelsperre må dekke hele vannsøylen, og ved avslutning av tiltaket må partikkelsperre fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler.

Partikkelsperre skal etableres slik at den ikke fungerer som et vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer.

Det må gjennomføres turbiditetsmålinger ved alle utfyllingsarbeider som gjennomføres i vannforekomsten eller i strandsonen.

6.2 Krav til utfyllingsmasser

Masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse 2 i henhold til M-608/2016. Det tillates heller ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall i utfyllingsmassene, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Masser som tilføres for tildekking i ålegressenger skal være stedege og av samme karakter som dagens bunnmasser.

Dersom det skulle bli aktuelt å benytte andre utfyllingsmasser enn planlagt, må massene spyles før utfylling. Det må da i tillegg etableres systemer for å rense eventuelt spylevann som oppstår. Eventuelt spylevann som slippes til Oslofjorden skal ikke overskride 100 mg/l for suspendert stoff.

7 Kontroll og overvåking

7.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i vannforekomsten i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Det må i tillegg etableres et måleprogram for eventuelt utslipp av vann fra avanning av muddermasser, samt eventuelt utslipp av spylevann. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå i internkontrollen.

7.2 Overvåking

Det skal gjennomføres overvåking av hvordan ålegressengene i tiltaksområdet påvirkes av anleggsfasen. Dersom det er nødvendig, skal det også vurderes tiltak for å fremme ålegress i påvirkede områder. Disse vurderingene skal gjennomføres av en 3. part med marinbiologisk kompetanse.

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst en referansestasjoner som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst en målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 100 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanse til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses.

Det må gjennomføres jevnlig oppfølging og vedlikehold av turbiditetssensorer for å sikre at de fungerer som forutsatt.

Turbiditetsmalere må plasseres på en slik måte at de fanger opp partikkelspredningen fra tiltaket. Det skal foreligge en faglig vurdering med begrunnelse for hvorfor turbiditetsmalere plasseres der de gjør. Denne vurderingen skal være skriftlig og forankret i den dokumenterte miljørisikovurderingen.

7.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonal standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

8 Støy

Tiltakshavers bidrag til utendørs støy skal være i tråd med *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021).

9 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av mudret område (angitt på kart med koordinater), mudringsdybde, tidspunkt for mudring, samt mengde masse mudret.
- Angivelse av utfylt område (angitt på kart med koordinater), utfyllingshøyde, tidspunkt for utfylling og mengde masse utfylt.
- Angivelse av utsprengt område (angitt på kart med koordinater), sprengningsdybde, tidspunkt for sprengning og mengde masse sprengt.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger.
- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent deponi/behandlingsanlegg etter forurensningsloven. Mengder og tidspunkt for levering må være inkludert. Dersom masser er nyttiggjort skal det dokumenteres at massene som er nyttiggjort er frie for forurensning.
- Dokumentasjon på at masser som er fylt ut tilfredsstillende tilstandsklasse 1-2 i henhold til M-608/2016.
- Dokumentasjon på konsentrasjoner av suspendert stoff i utslippsvann fra avvanning av muddermasser (hvis aktuelt).
- Dokumentasjon på konsentrasjoner av suspendert stoff og nitrogen i utslipp av spylevann (hvis aktuelt).

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.5

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2`,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Triklosan(2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350